

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
nova
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetés pénzek és hír-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyilvántartási díjak
soronként 10 kr-ért kös-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla,
FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

Vitos Mózes a központban. Embery Arpád Udvarhelymegyében.

Előfizetési felhívás.

A „Csiki Lapok” jelen számával be-
töltötte az ötödik évfolyamnak első félévét.
Miódon a harmadik évnegyedre előfizetést
nyitunk, nem teszünk nagy ígéretek, csak
annyit jelzünk, hogy úgy, a mint eddig,
teljes odaadással azon leszünk, hogy olva-
sóink igényei minden tekintetben ki legye-
nek elégtve. Szolgálni fogjuk továbbra is a
közügyet és különösen városunk és várme-
gyénk érdekeit, mint azt eddig is tettük s
mindent el fogunk követni, hogy lapunk ba-
rátainak eddig tanúsított szives pártfogását
továbbra is kiérdemeljük.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK:

Egészévre 8 korona (4 frt.)
Félévre 4 korona (2 frt.)
Negyedévre 2 korona (1 frt.)
Külföldre: 12 korona (6 frt.)

Ugyan ezen alkalommal tisztelettel fel-
kérjük azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrá-
lókban vannak, hogy a hátrálókosszegeket
kiadóhivatalunkhoz (Györgyjakab Márton
könyvkereskedése) beküldeni sziveskedjenek.

Előfizetéseket elfogad Csik-Szeredában
Györgyjakab Márton, Gyergyó-Szentmiklós-
son Kricsa Péter ur.

Csik-Szereda, 1893. június hó 28.

A „Csiki Lapok”
szerkesztője és kiadója.

Katonai alreáliskola a Székelyföldön.

Megvallom, félve szólok e fontos kér-
déshez. Nem mintha fel nem tudnám fogni
nagy horderejét és az egész székelysége
kiható jótékonyosságát egy ilyen intézmény-
nek, hanem félek és szeretnék hallgatni
azért, mert nálunk a létünket érintő kérdé-
sek pertraktálása privilegiumát képezi azok-
nak a mankón tipegő bölcseknek, kik a
régii dicsőség lomha ködébe burkolózva, nagy
hangu frázisokkal verik agyon az eszmét és
annak harcosságait gunyolódva csufolják gim-
názista gyerkőcöknek, a kik nem értik az
idők szellemét és szerintők azzal sincsenek
tisztába, a mit beszélnek.

Hogy ily előzmények után mégis bá-
torságot veszek magamnak a felvetett kér-
désrel foglalkozni, annak más okai vannak.
Nem passzióból, nem hivalgásból, de köte-
lességből teszem azt, hogy a „Csiki Lapok”
olvasó közönsége is tudja, mit határoztak a
Székelyföld érdekében a delegációban, és
hogy ennek folytán minő nagyfontosságú
intézmény megvalósítása előtt állnak.

Mióta a delegációban határozatul ki-
mondattak, hogy a Székelyföldre egy alsóbb
rendű katonai iskola állíttassék, azóta külö-
nösen a háromszéki helyi érdekű lapok egyre
magasztalják az eszmét és annak megvaló-
sítása érdekében élénk tárgyalásokat foly-
tatnak.

E tárgyalások közben többször lett
szóba hozva a Beksics Gusztáv orsz. kép-

viselő által felvetett azon kérdés, hogy vaj-
jon nem lenne-e célravezető egy katonai
elemi iskola felállítása oly alakban, pl. mint
a hogyan 48 előtt volt.

Habár nem is lett határozottan kifejtve,
de azt kell kivennem, hogy Beksics, a kinek
a székelység jobb létéért folytatott harczi
mindenki előtt ismeretesek, nem abszolúté
kivánna német tannyelvű elemi iskolát, ha-
nem csak az esetre, ha a katonai alreál
megvalósítható nem lenne.

Hála Istennek eljutottunk odáig, hogy
az alreáliskola eszméje elvben elfogadva, kü-
zelget a megvalósítás felé.

Az a kérdés, hogy hol, a Székelyföld
melyik pontján állíttassék fel a tervbe vett
katonai alreál.

Kézdi-Vásárhely feltétlen jogot formál
hozzá azon az alapon, hogy 48 előtt is ott
volt az a híres katonai iskola, mely a sza-
badságharcznak annyi dicső vezért, katonát
adott. Seps-Szentgyörgy szintén számot tart
hozzá, mert hiszen Háromszék megyének szé-
kelye s a mi fő, Beksics Gusztáv az ő kép-
viselője.

Nálunk teljes szélcsend van. A félté-
kenység daemona nem háborgat minket.
Nekünk édes mindég akár Kézdi-Vásár-
hely, akár Seps-Szentgyörgy, akár Székely-
Udvarhely nyerje el a közös hadsereg hadi
dicsőséget.

Mi csak örülni tudunk az intézmény
létrejöttén és azon, hogy a székelyfaj vala-
lára tért foglalhat a hadseregben és tiszta
magyarságával előfogja segíteni a közös had-
erő magyar részeinek megmagyarosítását. De
mert így áll a dolog, csodálkozunk kell a
Beksics G. levelének azon része felett, mely
azt mondja, hogy Csikmegye már is fényes
ajánlatokat tett a felállítandó katonai alreál
illetőleg. Mintha csak versenyre hívná Há-
romszék megyét, hogy vigyázz, ne enged
másnak a babért.

Tudtunkkal ez nem történt meg. Csik-
megye nyugodtan várja a székelyföldi katonai
iskolát. A székhely dicsőségére nem vágyo-
dik. De mikor arról lesz szó, hogy a székely
fiúk minél többen jussanak be amaz inté-
zetbe s ennek folytán a hadseregbe: tudni
fogja kötelességét, mert eddig sem volt szük-
marku, ha fiait nevelni, a haza és a köz-
érdekek szolgálatába besegíteni kellett.

Üdvözljük e nagy fontosságú viv-
mányért a székely vármegyék derék főis-
pánjait, hálával adózunk Beksicsnek és a
delegáció mindazon tagjainak, kik a székely
érdekekért sikerrel szálltak sikra. De nem
hallgathatjuk el egy aggodalmunkat, mely
nem egyéb, mint a nyelv kérdése.

Elismerjük, hogy a mai viszonyok közt
lehetetlenség, hogy a felállítandó katonai
iskola teljesen magyar tannyelvű legyen,
mert hiszen a közös hadsereg vezénylete, le

az utolsó „hapták”-ig, mind német. De any-
nyit — a nélkül, hogy mélyebben bele-
bocsátkoznánk a kérdés fejtegetésébe, —
joggal elvárhatnánk a magyar kormánytól,
hogy a tantárgyak nagy része magyar
nyelven adassék elő, mert törvény szerint
is a hadsereg fele részben magyar hadsereg,
s a mi fiaink nem lehetnek németekké csak
azért, hogy a hadseregbe bejuthassanak.

És nekünk magyarságunk, hazafisá-
gunk feláldozása árán talán még katonai
iskola sem kellene.

Azon reményben, hogy ez áldozat nem
követeltetik, örömmel üdvözljük az eszmét
s annak megvalósításához szerencsét ki-
vánunk.

— st.

A gyergyószentmiklosi iparos tanulók évi vizsgálata és munkakiállítása.

Az iparos tanulók ezen évi vizsgálata f. hó
18-án tartatott meg Benedek György őrnagy, mint
ipariskolai bizottsági elnök vezetése mellett a több
érdeklődő iparos jelenlétben. Ugyanekkor volt a
munkakiállítás is.

A tanulók által az ezen évi elméleti ismerete-
ikben elért eredmény nagyon különböző. Azon ta-
nulók, kik megfelelő előképzéssel léptek ezen
iskolába és egész éven át szorgalmasan jártak ide,
szép eredményt mutattak fel az év végén; egy
része azonban kielégítő eredményt éppen nem mu-
tathatott fel, a hiányos előképzés és a sok
mulasztás miatt. Általában ezen iskolai évben a
tanulók igen sokat mulasztottak, a mi megbénította
az iskola munkáját, s az illetékes iparhatóság
erélytelen volt a tömeges mulasztásokkal szemben.
Zavarólag hatott a rendes tanításokra azon körü-
lmény is, hogy a tanulók nagy részét a gazdák a
zónaidő szerint engedték az iskolába, a tanítási
órákban pedig nem történt semmi változás, s így
az első órából a későn jövőkre nézve következe-
sen elveszett egy fél óra. A rajz- és írásbeli dol-
gozatok kielégítő eredményről tanuskodnak.

A munkakiállításban is kielégítő eredmény
konstatálható ugyan, de az eredmény eddig még
távolról sem elégti ki a jogos várakozást. Sajno-
san kell tapasztalunk, hogy az iparos mesterek
egy nagy része még nincs áthatva e kiállítás üd-
vös és hasznos voltától. Teljes közönytől nézik,
hogy tanulók részttesznek-e abban vagy nem. A
haladás pedig azt hívná meg tőlök, hogy tanu-
loikat ösztönözzék, sőt ha szükséges kényszerítsék
a résztvevésre. Az ezen évi eredményről röviden
a következőkben adhatunk számot. A munkakiál-
lásban résztvettek a játékszerkészítő tanműhely
növényékei, továbbá 19 iparos tanuló és 4 iparos
segéd. A kiállított tárgyak száma 34.

A bíráló bizottság Ferenczi György százados
elnökölte alatt alakult meg s mindenekelőtt meg-
állapította, hogy a kiállított tárgyakat magok a
tanulók az ellenőrző bizottság jelenlétében készi-
tették. A kiállított tárgyak a fém-, fa-, szőr-
serte és bőr-, szövő- és ruházati-ipar és vegyes csoportba
osztattak fel.

A bíráló-bizottság jónak minősítette gyermek-
játékszerkeket s e tanműhely növendékeit dicső-
oklevéllel tüntette ki. Pénzbeli jutalmat e kiállítá-
son azért nem kaptak, mert szorgalmukért más
uton úgy is ösztöndíjban részesülnek. Jónak minősít-
tetett a játékszerkeken kívül még 14 tárgy, kielé-
gítőnek 6, nem kielégítőnek 3. Minden egyes kiál-
lított munkát behatóan és szakszertűen megbírál-

tal; feltüntették a munka előnyeit s hátrányait s megállapították érdemfokozatát. A vizsgálat végeztével az ipartestület elnöke az egyes tanulóknak a kiállított tárgyakon is feltüntette az előnyöket és hátrányokat, hogy a tanulók levonhassák abból a szükséges oklást és tanulságot. Jutalomban a következő tanulók részesültek jó, izléses és tiszta munkájukért: Rizoli Aladár II. oszt. 5 frtot, Sáska János III. oszt. 5 frtot, Demeter Péter I. oszt. 5 frtot, Zöld István III. oszt. 4 frtot, Hompot Ferencz III. oszt. 4 frtot, Csibi János frtot, Mánya Antal 2 frtot, Tözsér Bálint 2 frtot, Angi András 2 frtot, Dobai István 2 frtot, Leopold Múzes 2 frtot. A segédek közül Mánya János 3 frtot, Lukács Lajos 3 frtot, Vizi István 2 frtot nyertek jutalmul.

A tanulók jutalmukat postatakarék betéti könyvecskében kapták s a jutalmak megállapításánál a kiállított tárgyak jó minőségén kívül tekintettel volt a bíráló-bizottság és az ipariskolai bizottság az illető tanulónak az iskolában tanúsított jó előmenetelére és szorgalmára.

A jutalmak fedezésére a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamra adott 20 frtot, Gyergyó-Szentmiklós községe 20 frtot, a gyergyószentmiklói ipartestület 20 frtot, ezeken kívül a község még 5 frt 50 krt adott az elméleti ismeretekben és a magaviseletben jó előhaladást tanúsított tanulók megjutalmazására.

A székelyföldi iparmuzeum megnyitása.

Az összes székelységnek annyira szívében fekvő intézmény: a „Székelyföldi iparmuzeum“ jövő hó 2-án történelmő megnyitása alkalmára a „Székely művelődési és közgazdasági egyesület“ a következő lelkes hangu felhívást bocsátotta ki:

„Bizonyára minden igaz hazafinak egyik leg-hőbb öhajjtását képezi, hogy hazánk egész területén az általános műveltség terjedjen és az anyagi jólét felvirágozzék.

Mint embert, a két fűtényező lélek és test, egy a hazát is, lakóinak műveltsége és anyagi jóléte teszi képessé saját fenntartására, jövőjének biztosítására.

S valamint az emberi testnek nincs oly párányi része, melynek fejletlensége vagy épen beteges állapota az összmunkódásra befolyást ne gyakorolhatna: épen úgy a hazára nézt is, meg van az egyes vidékek állapotának jelentősége.

Ez a tudat a rugója azon nemes, nagy versenynek, melylyel a jó hazafiak és honleányok, az állami hatalmat képviselő kormányok segélyére nézve, társadalmi uton buzdólkodnak nemes érzéseket, szorgalmat, munkásságot ébreszteni a népben, s alkalmat, módot nyújtani, hogy az értelem világosodjék, az izlés művelődjék s az anyagi jólétre vezető eszközök megszerzessenek.

Ily irányu működés az is, melyet két évtized óta a „Székely művelődési és közgazdasági egyesület“ kifejt.

Midőn 1874-ben, a székelyföldi viszonyokat ismerő és azon hazarész sorsa iránt gyermeki s testvéri szeretettel viseltető hazafiak, egyesület alakítására vállalkoztak, törekvésük főirányát azzal jelölték meg, hogy az u. n. Székelyföld lakóit oly helyzetbe segítsék, a melyben megélhetésük s a haza többi polgáraival való haladásuknak feltételeit megtalálhatják.

Több ipari, gazdasági- és kereskedelmi pályára készülő ifjút gyámolított, hasznos ismereteket tartalmazó munkákat adott ki és terjesztett, — ipariskolákat, tanműhelyeket segélyezett, — s a székelyföldi viszonyokat élénk figyelemmel kísérve, minden alkalmat megragadott azoknak kedvező irányban való fejlesztésére.

Működése közben felismerte, hogy az ottani viszonyok javulásának egyik legnagyobb akadálya az, hogy a központtól és az anyagi jólétre fejlesztő közlekedési eszközöktől félre esvén, lakói — mintegy izoláltak — most is csak azon ipari- és közgazdasági körben mozognak, a melyben a technikai haladás korszakát megelőző évtizedek előtt voltak.

E baj lehető enyhítése céljából határozta el az egyesület központi választmánya egy oly iparmuzeum létesítését, melyben a kézmű- és házi ipar fejlesztésére s technikai tökéletesbítésére szolgáló alkalmas segédeszközök és minták megismerhetők legyenek, s ez által, ezen iparágakra nézve, a jó izlés s könnyebb és czélszerűbb előállítási mód a nép között elterjedve, annak általános közkincsévé legyen.

A központi választmány, a korlátolt anyagi körülmények dacára is, hozzá mert fogni a nagy munkához; s törekvését a jó Isten megáldotta, mert már mintegy 14—15 ezer frtot érő oly gyakorlati becsű gyűjteményt létesített, melynek tárgyai úgy az iparosok, mint az ipariskolai növendékek ismeretének és izlésének fejlesztésére, hasznos szemléltetési eszközökül szolgálnak.

Nem kis gondot okozott azonban ezen be-cses tárgyaknak biztos, szakszerű elhelyezése. A központi választmány mindig aggódva gondolt arra, hogy az elemi csapások ellen semmi biztosítékot nem nyújtó helyiségben, az egész könnyen megsemmisülhet.

Kellett tehát bátorságot meríteni arra is, hogy oly állandó helyiséget létesítsen, melyben a gyűjtemény ne csak most, hanem a természet-szerű fejlődés dacára még hosszú ideig biztosan, szakszerűen elhelyezhető legyen.

Bizva a hazafiás ügy sikerében, a mutatkozó nagy akadályok mellett is kimondta és megkezdte Maros Vásárhely szabad királyi városában, a „Székelyföldi iparmuzeum“ építését. S ime, a díszes épület már készen áll, befogadta a gondnal, fáradsággal és nagy áldozatokkal összegyűjtött tárgyakat, melyek mint szemléltetési eszközök, igen hasznos szolgálatot tesznek az ottani ipar fejlődésére s ezzel a vagyoni jólét felvirágoztatására.

A monumentális jellegű díszes épület, melynek létesítését főleg áldott emlékü Baross Gábor s méltó utóda: Lukács Béla kereskedelemügyi m. kir. miniszter urak, valamint a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott dr. Wekerle Sándor m. kir. miniszterelnök és gróf Bethlen András földművelésügyi m. kir. miniszter urak, nemkülönb. Maros-Vásárhely szab. kir. város nagylelkű segélyezése tette lehetővé: folyó évi július hó 2-án, délután 4 órakor fog ünnepelesen megnyitástani s rendeltetésének átadatni.

Ez ünnepélyre, hazafiás üdvözlötünk nyilvánítása mellett, van szerencsénk tisztelettel meg-hívni.

Budapest, 1893. június hó.

A „Székely művelődési és közgazdasági egyesület“ központi választmánya nevében:

Turócy Adolf, s. k. elnök.

Nagy Gábor, titkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Vizsgálat.** A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke titkára kiseretében a helybeli kir. törvényszék és a megye területén fekvő járásbíró-ságok megvizsgálása végett f. hó 27-én városunkba érkezett. A vizsgálat e hó 28-án kezdetet meg.

— **Forinyák Gyula**, m. kir. honvédségi adlátus, csász. és kir. altábornagy folyó hó 22-én és 23-án szemlét tartott a helyben állomásozó honvéd-zászlóalj felett. Mint halljuk a legénység magatartása felett megelégedésének adott kifejezést.

— **48-as honvéddűgy.** Az 1848—49-beli nyugdíjas honvédeknek tudomására hozom: hogy a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi június 10-én 41,198. szám alatti rendeletével, folyó évi július hó 1-től kezdve, előleges havi részletekben bélyegtelen nyugtára kifizendőleg, az ellátási illetmények telemeltettek: még pedig a havi illetmény századosnak 26 frtra, főhadnagynak 23 frtra, alhadnagynak 21 frtra; a napi illetmények örmesternek 15 krról 20 krra, tizedesnek 8 krról 13¹/₂ krra, közvitéznek 5 krról 10 krra s e tekintetben a folyó egész évre az utalványozás az illető adóhivataloknál a fennebbi rendelettel meg is tétetett. Benedek István, az egyesület elnöke.

— **Kerületi betegsegélyző pénztár.** A csikmegyei iparosoknál alkalmazott segédek és tanonczok részére felállítandó betegsegélyző pénztár ügyében, melynek székhelye városunkban leend, a helybeli elsőfoku iparhatóság f. hó 25-én gyűlésbe hívta össze a megye területén lakó iparosokat és az azoknál alkalmazott segédeket. Dél előtt a helybeli iparosok közül többen s néhány vidéki iparos meg is jelent s megválasztották az öt bizalmi férfit, kik az alapszabályok és a munkabér megállapítását fogják eszközölni. Délutánra a segédek voltak összehíva, de ezek közül csak egy pár jelenvén meg, a gyűlés nem volt megtartható.

— **Tanképesítő vizsgálatok.** A csiksomlyói tanítóképzőben a tanképesítő vizsgálatok f. hó 20. és 21-ik napjain tartattak meg Bálint Károly erdélyi egyházmegyei főtanfelügyelő vezetése alatt. Az összes 25 jelölt, kik ez alkalommal vizsgára állottak, képesítve lett..

— **Az iparos tanulók kiállítása.** A helybeli iparos inasok évről vizsgája f. hó 25-én történt meg. Ez alkalommal tanoncz munka-kiállítás is volt, melynek eredményét a következőkben összegezzük: Nyolcz iparos inas kiállított összesen 12 drb munkát. A kiállítók közül Schmid Károly jó, tartós és csinos munkáért nyert 3 koronát,

Orbán Mihály jó és tartós munkáért 3 koronát, Hancz Albert szép, tartós és csinos munkáért 3 koronát, Salló Pál dicséretes szorgalomért és igen jó munkáért 3 koronát, György Ádám tartós munkáért 2 koronát, Schuller Vilmos szép és izléses munkáért 2 koronát és Kuna Simon jó munkáért 1 koronát s Kis Ágoston a szorgalomért elismerő levelet. A kiállítást és zárvizsgát Csedő István, városunk érdemes polgármestere a szép számban megjelent iparosokhoz intézett lelkes beszéddel zárta be.

— **Egyetemi hallgatók bálja.** A csikmegyei egyetemi hallgatók f. évi július 8-án a „Csillag“ vendéglő nagytermében Mikó Bálint főispán, Becze Antal alispán, Balásy Lajos nagybirtokos urak vélnöksége alatt a „madéfalvi emlékalap“ javára műsorral egybekötött táncestetélyt rendeznek. Az egyetemi hallgatók bálja mindig igen jól szokott sikerülni; megvagyunk győződve, hogy az idén, már csak a jótékony cél iránt való tekintetből is nagy számu közönség fogja felkeresni az egyetemi ifjak mulatságát. Az estély műsora hírlapokban közölve lesz. Belépő-díj személfegy 1 frt, családfegy 3 frt. Kezdeté 8 órakor. Jelszó: egyszerűség.

— **Uj szeszgyár.** Csik-Kozmáson a régi Lázár Kajtán-féle szeszgyár-telepet — hir szerint — egy részvénytársaság fogja átvenni. A szeszgyárt jóval nagyobbítani fogják s naponta 20—30 hektoliter termelésre lesz berendezve.

— **Fürdői élet.** A csiktusnádi kies gyógyfürdőn, melynek érdekében a fürdő-birtokossága folyton nagyobb, meg nagyobb áldozatokat hoz, a jó időjárás beálltával az élet egészen felélénkült. A vendégek minden irányból tömegesen érkeznek. A zenét az idén Dula Miklós nagyváradai zenekar vezető jó hírnevű zenekara fogja szolgáltatni. Mindenről gondoskodva van, hogy a gyógyhelyen tartózkodó közönség igényei teljesen ki legyenek elégítve. — A csikzsögödi és a csikszere-dai fürdöket is naponként igen sokan látogatják.

— **Halalozás.** Csikszentsimoni Endes Kálmán nyugalmazott kir. segédtelekkönyvvezető folyó hó 23-án életének 45-ik, boldog házasságának 22-ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogult kihűlt földi részeit f. hó 26-án délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra a csikcsatószegei templom kerítésében lévő sírkertbe. A temetési szertartást Vörös Sándor csikszentimrei plebános végezte Bálint Lajos csikszentsimoni és Bardocz István csikkozmasi plebánosok segédlete mellett. A temetésen igen sokan vettek részt. A gyászoló családtagok mély fájdalommal enyhítse a Mindenható véghetetlen kegyelme, a megboldogult földi maradványai pedig nyugodjanak békében.

— **Közgyűlés.** A „Csiktusnádi gyógyfürdő birtokosai szövetkezete“ alapszabálya 16-ik §-ára való hivatkozással folyó évi július 9-én d. e. 10 órakor Tusnádfürdőn a fedett sétány báltermében rendező közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári számadás és mérleg. 4. A csónakázó-tó építéséről jelentés. 5. Az istálló építéséről jelentés. 6. A „Rezső“-forrásról jelentés. 7. Práger Zsigmond és társainak a szövetkezetből kilépése, nyanyan azoknak a visszalépés feltételei és tárgyalása. 8. A kálorigatorokról jelentés. 9. Kebli ügyek. 10. Indítványok. Felkéretnek a szövetkezet f. cz. tagjai, hogy a gyűlésen vagy személyesen, vagy meghatalmazottjuk által képviselve jelenjenek meg. Az igazgatóság tagjai kéretnek, hogy július 8-án reggeli 10 órakor az igazgatósági gyűlésen jelenjenek meg, hogy a tárgyak a közgyűlésre előkészíthet-hessenek.

— **Villámütés.** F. hó 23-án Gyergyó felett egy hirtelen támadt vihar vonult keresztül sűrű villámlással és dörgéssel. Az erős villámlások- és csattanásokból sejteni lehetett, hogy a mennykő egy-egy helyen lecsapott. És csakugyan a vihar után hírért hallottuk, hogy több helyen lefűtött. Bajt azonban csakis egy helyen okozott. Délután 2 óra tájban a vihar a gyergyószentmiklói hegyek közt dühöngvén, a „Kádár-utja“ nevű legelőn egy ez-tena pajtájába csapott a vizes, vagy mint nálunk nevezik, a matató mennykő. A zivatar elől e pajtába 8-an, gazdák és pásztorok luzódtak be. A mint a villám a pajtába ütött, a bennlevők mind a földre rogytak, oly erős volt a villám okozta légnymás. Rövid idő múlva azonban közülök 7-en visszanyerték eszméletüket és erejüket s kifutottak a veszedelem helyéről. Egy pásztor azonban miq-

den életjel nélkül benn maradt, s a többiek, kik aztán visszatértek hozzá, azt hitték hogy már meghalt. Azonban vízzel locsolni kezdték s a lélegzete visszatért. de erejét nem kapta vissza s a lábára sem tudott állani. Most orvosi kezelés alatt van s még mindig teljesen tehetetlen magával. Iszonyu belső fájdalomról panaszkodik s a lábában is erős és fájdalmas szaggatásokat érez. Őt érta legjobban a villám ereje. Egy másik pedig ugyanekkor a villámütés következtében elveszté egyik szemvilágát Mindenik panaszkodik, hogy tagjaikban folyton reszketnek s gyengéknek érzik magukat.

— **Rabló historia.** Folyó hó 21-dikén a baromvásárra feljött 7 tusanádi atyánkfia. Mindnyájan komoly, családós emberek, kik nem a szokásos áldomás kedvéért, hanem ügyes bajos dolgok elintézése végett jelentek meg a vásáron. Egy pár kivételével, a vásár a többinek sikerült s régi szabásu bankókkal zsebjeiket megterhelve, a személyi értéken kívül együttesen mintegy 7—8 száz forint pénzürtéket is képviseltek. A vásár végeztével a hét atyafi egymásra nézett, lóditottak egyet a válukon levő tarisznyán, a bajuszukat megtörölték (hogy miért, azt nem tudom) s feltelepedtek 2 ökrök által vont szekérre. Mikor a csendes járásu ökrök a leendő „Andrásty-uton“ befordultak, az öreg nap az űsz Hargita mellől bucsu sugarait vetette az Ott terén emelkedő balmokra és hegyekre, s mikor a két szekér Szentimrére érkezett, akkor már a szürke palástos alkonyat vette át az uralmat. Az ökrök ballagtak, az atyafiak beszélgettek s észre se vették, hogy hátuk megett, az égboltozatot borító gyér felhők között bujkáló hold fényétől megvilágítva, egy sajátos fegyverekkel felszerelt (a fegyverek nappal ásókhoz és vasvilákhhoz hasonlítottak volna) sötét csoport verődött össze, s jelentős pilantásokat vetve a szekereken ülő emberek felé, harcias tempóban utánok iramodott. A pénz szagától ingerelt harcosok a szekereken ülő fegyvertelen ellenséget épen a szentsimoni község háza előtt érték be s a szekereket előre kieszelt hadi terv szerint czernirozták. Az ökrök engedtek az erőszaknak és megállottak, a 7 atyafi abba hagyta a beszélgetést s egymásra se nézve s bajuszukat se törölve meg, ki jobbról, ki balról legrábt a szekérről s elmenekültek. Hogy mi történt a jámbor ökrökkel és a rosszakaratu fegyveres csoporttal, azt tudósítónk nem írta meg, de megírta azt, hogy mikor a 7 tusanádi ember a csikszentsimoni h. bíró urnál panaszt tett, az, a helyett, hogy kötelességét tette volna, a panaszlókat éjnek idején a járásbíróshoz utasította. Ez a h. bíró urtól nem volt szép s nem ártana, ha az illetékes hatóság a h. bíró urnak a kötelességteljesítésről egy kis leczkét tartana.

— **Régi csúr vagy istálló megvételekre kerestik, kinek? megmondja a kiadóhivatal.**

C S A R N O K.

Bucsu.

Te csak virulj szép, messze távolodban
Örökdöld lombbal rakva díszesen;
Te csak teremd a béke olajját...
... Itt boldogság legyen, más semmi sem...!
Te csak zöldelj! te áldott, gazdag szent föld
Bérczes hazámnak tündérekertje te,
S a mig én „Isten hozzádot“ kesergék:
Ajka boldogságodat zengje le.

A nagy világnak tágas csarnokában
Uj fény derül: jövendők napja ez;
A kelő nap annyi szépet ígér
... Ha majd nyugodni tér, vajjon mi lesz...?
Te nem tudod, de én még mostan érzem:
A tiszta fénybe halvány szín vegyül;
És — ah — milyen sötét lesz még ez akkor,
Mikor magunk leszünk csak — egyedül...!

Szemem könnyárban uszik, ajkam remeg,
Oly félve mondja el: „Isten hozzád“!...
De menni kell, el kell szakadni tőled...
... S egy jó anyáért mit ad a világ...!?
Te szép vagy, oh mily szép voltál nekem,
De jövendők sokkal szebbet ígér;
S bár a családós tömkelege vár ránk,
Egy „Isten hozzádot“, többet nem kér.

Tudom gyakorta elröpül bus lelkem
Fenyvesidnek balzsamos honába;
S megöntözi szemem a zöld koszorut,
Mely körülöfön s melynek éltet árnya,
Mert ott... körültem minden oly borus lesz
Habár az élet tündérekertje vár,
Kopár, kiasszott a legszebb vidék is...
... Nekem csupán csak te vagy legszebb már.

S tudom: te meg nem változol — nem soha,
Örökdöld lombod zöld leszen mindig,
S boldog leszesz, ha minden évben egyszer
Nehány fiad a világba lépik.
De én — tudom — megváltozom, nagyon meg
— Az élet sok mindent megváltoztat;
Tudom: majd egykor fejemen tél dereng,
De őrizem: „Isten hozzádomat.“

Isten veled hát fenyesek hazája:
Isten veled te bűvös, csüdes völgy;
Te elfeledsz, de én szívembe véselek,
A mig kitepi onnan a göröngy;
S ha majd a végső éj nyugodni hív meg
S a szem nem sir többet keservesen:
... Az ajk, mely „Isten hozzádot“ mond neked:
A te neveddel hal meg csendesen...!

Huszár Zoltán.

I R O D A L O M.

A Magyar Hirlap elhatározta, hogy a „holt szezon“. a mely az újságokra nézve nyaratizaka rendszeren bekövetkezik egyszerűen kitörli az újságolvasók szótárából.

A „Magyar Hirlap“ különösen súlyt helyez arra, hogy a most következő nyári félévben lehetőleg még több és még érdekesebb közlésekkel szolgáljon olvasóinak, mint az elmúlt félévben.

A „Magyar Hirlap“ az eddiginél is különösebb gondot fordít most a szépirodalmi olvasmányokra.

A „Magyar Hirlap“ már július elsején megkezdí Benedek Eleknek, a közönség kedveztéknek Huszár Anna ezimű eredeti negybecsű regényét melynek kizárólagos közlési joga a „Magyar Hirlap“-é.

Ugyanazok még az új évnegyed elején közreadja Abonyi Árpádnak, a hírneves elbeszélőnek a Magyar Hirlap pályázatán 50 arannyal jutalmazott elbeszélést.

A „Mese-mondó“-t melynek kizárólagos közlési joga szintén a „Magyar Hirlap“-é.

A „Magyar Hirlap“ következő hónapjaira ezenfelül a legérdekesebb regények és elbeszélések vannak már előkészítve, a külföldi és hazai irodától.

A „Magyar Hirlap“ politikai iránya marad változatlanul a régi, megmarad az ezidőszert egységes álló ellenzéki de pártpolitikát nem űző, hűtlenül liberális napilapnak.

A „Magyar Hirlap“ főszerkesztője Horváth Gyula orsz. képviselő. fel. szerkesztő Fenyő Sándor. Dolgozóitársai: a magyar irodalom és zsurnalisztika legkiválóbb tagjai.

A legolcsóbb és legterjedelmesebb napilap. Egy hónapra ugy a vidéken mint Budapesten 1 ft. 20 kr.

A Pesti Hirlapot ma széles Magyarországon ugy ismerik, mint a szó igaz értelmében vett szabadelviség kitartó, elvhit harcosát. A Pesti Hirlap vezércikkjeit — elöben a szabadelvű szelemben — továbbra is Bekács Gusztáv, Busbach Péter, Borostyáni Nándor és Kenedi Géza fogják írni.

A Pesti Hirlap tárczaíró munkatársai: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Kozma Nándor, Barsony István, Murai Károly Kóbor Tamás, Morgenstren Gusztáv, Quintus stb. elég garanciát nyújtanak, hogy e lap tárcza rovata mindig válogatott és kitünő olvasmányt fog nyújtani. A Pesti Hirlap régi kitünő munkatársa, Eötvös Karoly már legközelebb egész tárczasorozatot, közléset kezdí meg Jókai ösei ezim alatt. Ugyanazok a Pesti Hirlap fogja közölni Jókai Mór jubereális költői művét, melynek a lap nagynevű munkatársa Levente címet ad, s mely — saját azevai szerint — büszkeségét fogja képezni. Még e hóban vagy a jövő negyedév elején közli a Pesti Hirlap Mikszáth Kálmán novelláit is. Mutatványszámokat egy levelezőlapon nyilvánított öhajra egy hét ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal (Budapest, V., nádor-utca 7.) — A Pesti Hirlap előfizetési ára egy hóra 1 ft 20 kr., 3 hóra 3 ft 50 kr., félévre 7 ft

Előfizetési felhívás

az erdélyi részek legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilapjára:

az „ELLENZÉK“-re.

Az új évnegyed közeledtével előfizetést nyitunk az „E l l e n z é k“-re.

Lapunk politikai irányának és társadalmi tevékenységének felsorolásával nem untatjuk olvasóinkat, csupán annyit jelentünk ki, hogy ahöz a multhoz, melyet eddig követünk s a melyben minket előfizetőink annyi lelkesedéssel támogattak, — ezután is hívek maradunk. Hazánkat, nemzetünket hiven, önzetlenül és függetlenül szolgáljuk.

Kérjük olvasóinkat, hogy terhes munkánkban legyenek segítségünkre, mert csak a közönség támogatása biztosítja törekvéseink sikerét.

Az „ELLENZÉK“ előfizetési ára:

Egy évre	16 ft.
Félévre	8 ft.
Negyedévre	4 ft.
Egy hóra	1 ft 50 kr.

Az előfizetési pénzek K o l o z s v á r r a, az „E l l e n z é k“ kiadóhivatalának küldendők.

Az „ELLENZÉK“ kiadóhivatala.

Sz. 4891—1893. ai.

HIRDETME NY.

A Csik-Szentmárton székhelylyel rendszerezített alsziki utbiztosi állásra pályázat hirdettetik.

Az azt elnyerni óhajtó magyar honpolgárok kötelesek igazolni, hogy az 1891. évi junius hó 17-én 1994. bgy. szám alatt alkotott szabályrendelet 3. §. 5-ik pontjában részletesen felsorolt képesítéssel bírnak, esetleg pedig a mennyiben még vizsgát nem tettek volna, megfelelő előképzettség mellett, köteleznie magukat, hogy a kinevezéstől számított egy évi idő alatt képesítő vizsgát tesznek. Kötelesek továbbá tanulmányaik kimutatása mellett életkorukat hiteles anyakönyvi kivonattal, testi alkalmas voltukat megyei főorvosi bizonyítvánnyal és józan, erkölcsös magaviseletüket a járási vagy városi hatóság által hitelesített községi bizonyítvánnyal igazolni.

Hasonló képzettség mellett, az 1873. évi II-ik t. cz. feltételei szerint minősített, s csikmegyei illetőségű altisztek, elsőbbséggel bírnak.

A feltétlenül Csik-Szentmártonon kötelező lakás mellett, ezen utbiztosi állás évi 400 frittal és a kezelése alatti kiépített utak minden kmtere után 3 ft 30 kr, a kiépítetlen közutak kmtere után pedig 1 ft 65 kr uti általánnyal javadalmaztatik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy a fennebbi kellékek szerint felszerelt és kizárólag sajátkezítleg irt pályázati kérsítiket hozzám folyó évi július hó 20-ig nyújtsák be, minthogy a később beérkező folyamodványok figyelembe vétel nélkül visszautasítottatnak.

Csik-Szereda, 1893. évi junius hó 20.
1-3 **Becze Antal,** alispán.

Sz. 170.—1893.

Árlejtési hirdetmény.

Csikvármegye törvényhatósági bizottságának 1893. évi május 25-én tartott közgyűlésében 532—1893. bgy. sz. a. kelt határozatával, a vármegye magáí tulajdonát képező valea száka (száraz völgy) erdő területen, az arra kijelölendő helyen 1995 ft 15 kr, helyesbített költségvetési összeg mellett, egy erdőöri lak felépítése engedélyeztetvén, az e végből megejtendő zártajánlat melletti versenytárgyalásnak határidejéül Tölgyesben a kezelőségi irodában 1893. évi július hó 16-ának d. u. 3 órája tüzetik ki, s erre vállalkozni kívánók azzal hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel s 10 százalék bánatpénzzel ellátott szabályszerűleg kiállított és lepecsételt zártajánlatok, az árlejtés megkezdése előtt az árverező bizottsághoz beadandók, a terv, költségvetés és közelebbi feltételek pedig a kezelőségi irodában, a hivatalos órák alatt bármikor betekinthezők.

Gyó-Sztmiklós, 1893. junius hó 17.
Csikmegye havasi javak igazgatósága:
Lázár Menyhért, igazgató.

Árlejtési hirdetmény.

A csikszentsimoni temetőben építendő „Kottek kápolna“ és családi sírbolt, továbbá a csiksztsimon-csatószegi plebánia telken kőből és téglából építendő istálló munkálatai folyó hó 29-én délután 2 órakor a csik-csatószegi iskolateremben árlejtés útján kifognak adatni, melyre az építő vállalkozók figyelmét ezennel van szerencsém felhívni. Kikiáltási ár az elsőnél 700 ft, az utóbbinál 1400 ft.

Vállalkozni szándékozók kötelesek 10 százalék bánatpénzt az árlejtéskor befektetni. A műszaki munkálatok a szentsimon-csatószegi plebánia hivatalnál bármikor megtekinthezők.

Csik-Csatószeg, 1893. junius hó 13.
Bálint Lajos,
plebánus, az építető bizottság elnöke.

Üzlethelyiség áthelyezés.

Alattirt bátorodom a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy e hó 29-ikétől kezdve **ÜZLETEMET**, ugy **SÜTŐDÉMET** a saját házamba Leicht János ur üzlete mellé átteendem. Tőrekvésem leendő n. érd. közönséget ezután is pontosan kiszolgálni. Becses pártfogását kérve, maradtam

alázatos szolgálója

Helvig G. János, sütő és cukrász.

A ki sokat akar kevés pénzért,

az fizessen elő a világ legszebb és legolcsóbb napilapjára

- A „Szabad Szó”-ra, melynek főszerkesztője **Hevesi József**, és mely minden nap ragyogó színű pompás képet közöl több színben a czimlapján.
- A „Szabad Szó” előfizetői és vevői ilyformán nagyszerű és kiváló értékű színes képgyűjteményre tesznek szert, a melyet semmiféle más lap nem nyújthat.
- A „Szabad Szó” napilap, mely szokimondó bátorsággal száll sikra a nép igazaiért.
- A „Szabad Szó” jelszava „Mindent a népért!” a földmives, iparos és munkásosztály lelkes szószólója.
- A „Szabad Szó” a rendes két érdekfeszítő regényén kívül még egy harmadik regényt ad könyvalakban színes képekkel, úgy, hogy a mű valóságos remek lesz.
- A „Szabad Szó” ingyen adja hetenkint a „Koszoru” czimű képes szépirodalmi lapot rendkívül gazdag tartalommal.
- A „Szabad Szó” ingyen adja előfizetőinek a «Szabad Szó» 1894-iki öt színű nagy képes naptárát.
- A „Szabad Szó” ingyen küld egy hétig mindenkinek mutatványszámokat.
- A „Szabad Szó” a magyar kir. államasutak összes pályaudvarain számonként 5 kr-ért kapható.
- A „Szabad Szó” egyes példányai minden hirlapelárusítónál kaphatók.
- A „Szabad Szó”-ban beiktatott bármilynemű hirdetésnek biztos és nagy az eredménye.
- A „Szabad Szó” az egyedüli napilap, mely színes hirdetéseket közöl naponta.
- A „Szabad Szó” hirdetési áraitól legnagyobb készséggel ad felvilágosítást a kiadóhivatal, Budapest, VI., Teréz-körút 17.
- A „Szabad Szó” **ELŐFIZETÉSI ÁRA:** 1 óra 1 frt félévre 6 frt negyedévre 3 frt egészévre 12 frt
- A „Szabad Szó”-ra előfizetéseket elfogad minden postahivatal és postautalvány útján a «SZABAD SZÓ» kiadóhivatala: Budapest, VI., Teréz-körút 17.
- A „Szabad Szó” ára számonként: Vidéken 4 kr. Budapesten 3 kr.

1-2

Sz. 2889.—1893. évi. **PÁLYÁZATI HIRDETÉSENY.**
Csik-Várdotfalva, Csomortán és Pálkálva községekből Csik-Várdotfalva székhelyvel alakult körben a körjegyzői állás lemondás folyán üressébe jöven, az 1886. évi XXII. t.-czikk 82-ik §-a értelmében arra ezennel pályázatot hirdetek.
Ezen állásnál a községek pénztárából kapandó 400 frt fizetés, 50 frt lakbér, 15 frt uti, 15 frt irodai és 15 frt tiszta átalány, — továbbá 20 frt kiltánczozási és a magánmunkálókért szabályrendeletileg megállapított munkadíjak élvezete járnak. — Fellívom mindazokat kik ezen állomást elnyerni ohajják, hogy az 1883. évi I. t.-czikk 6-ik §-ának megteleoleg felszerelt és edllyi szolgáltatásokat is feltüntető pályázati kérelmitket hozzám legkésőbb 1893. évi július hó 23-ig mulhatatlanul nyújtsák be.
A választás Csik-Várdotfalva község házánál 1893. évi július hó 25-én fog megejteni.
A felszólított pályázati pályázat: Csik-Szépivizen, 1893. június hó 20-án.
Mihály Ferencz, főszoigabíró.

Egy jó háztól való 2-3 gimnaziomot végzett jórávaló fiu Csik-Szerenában Gál József vegyes-üzletébe felvétetik.

MARSHALL-FÉLE GŐZMOZGÓNY

COMPOUND FÉLVŐ GŐZMOZGÓNY

COMPOUND GŐZGÉP

FÉLVŐ GŐZGÉP

UTI MOZGÓNY

HARRISON MC GREGOR & CO ARATÓ ÉS FÜKASZÁLÓ GÉPEL

MARSHALL-FÉLE GŐZCSEPLŐKÉSZLET

SZÁLLITHATÓ MALMOK teljes malom-bereendezések minden rendszer szerint

GRAEPEL HUGÓ

GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR. MALOMÉPÍTÉSZET

MARSHALL, SONS & CO Limited

VEZÉRÜGYNŐKE.

BUDAPEST. V. KÜLSŐ VÁCZI-ÜT 46.

Arjegyzékek kívánatra bérmentve.

Kitünő gépek
Jutányos árak.
Megvező tettelelek

Kitünő gépek
Jutányos árak.
Megvező tettelelek